

«TIMEO DANAOS ET DONA FERENTES»

[Η σκηνή παριστά στρατόπεδον ἔρημον. Μακρὰν εἰς τὸ βάθος φαίνεται ἡ Ἀκρόπολις τοῦ Κουμουνδούρου. Ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων ἀμυδρῶς διακρίνονται πεφοδισμέναι αἱ κεφαλαὶ τῶν πρών ὑπουργῶν του. Πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Ἀκροπόλεως ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκηνῆς φαίνεται ὅγκος παμμέγιστος. Εἶναι δὲ Κυβερνήτης μεταχρονιμένος εἰς Δούρειον ἵππον. Δεξιὰ τῆς σκηνῆς φαίνεται ἀναγόμενος ὁ στόλος τοῦ Τρικούπη πλησίστιος. Μετὰ μικρὸν ἔρημια πλήρης. Τότε ἀνοίγεται ἡ πύλη τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἔζερχεται ὁ γηραιός μετὰ ἐντελοῦς πολεμικῆς πανοπλίας. Ἀκολουθεῖται ὑπὸ τοῦ Σωτηρόπουλου κρατοῦντος πέλεκυν, ἥγειται δὲ ὁ Σιβιτανίδης κρατῶν φανόν. Η συνοδεία προχωρεῖ πρὸς τὸν Δούρειον Κυβερνήτην ἔξηπλωμένον τάνασκελα.]

Σεβετανέδης

Καὶ τέλος πάντων, γηραιὲ, ὁ φοβερὸς ἔχθρος μας ἀπῆλθε σύρων μετ' αὐτοῦ ἄραξ καὶ βλασφημίας.

Σωτηρόπουλος (τρέμων)

Τί εἶναι τοῦτο! (δείκνυσι τὸν Δούρειον Κυβερνήτην).

Σεβετανέδης

Τίποτε.

Γηραιός

Πῶς τίποτε! Δὲν βλέπεις;

Ἔπιος σωστός, καὶ τί σωστός, πανύψηλος ὡς ὄρος.

Σωτηρόπουλος

Μωρὲ κοιλία! Κοιλαράν δὲν εἶδα τόσον ἄλλον.

Σεβετανέδης.

Ἐχετε δίκαιον. Ἀλλὰ τί νὰ σημαίνει τάχα
ὅ ἵππος οὗτος;

τὴν κεφαλὴν καὶ ἐνδεδυμένος μακρὸν μανδύναν εἰσῆλθεν εἰς καπηλεῖόν τι κατά τινα δύσφημον ὁδὸν τῆς Βενετίας. Ἡτο μέλας τὴν χροιὰν μέχρι τῶν δυνύγων. Ἀμα εἰσελθῶν περιέφερεν ἐταστικὸν βλέμμα εἰς τοὺς θαυμῶνας καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν κάπηλον.

— Δὲν μοὶ λέγεις, κυρά, τῆς εἴπεις συχνάζει ἐδῶ ὁ περίφημος Σκιάχτης, ὁ ὑδρόβιος;

— Τί τὸν θέλεις; εἰπεν ἡ γυνὴ αὕτη κυττάζουσα ὑπόπτως τὸν Μαύρον.

Ἡτο γυνὴ, ἡς τὸ βλέμμα προύτεινετο πάντοτε κοπτερὸν πρὸς τοὺς ὄγκωστους, οὔτινες εἰσῆργοντο τυχαίως εἰς τὸ καπηλεῖόν της, χωρὶς νὰ εἶναι τακτικοὶ θαυμῶνες. Ἀλλὰς δὲ τὸ πλεῖστον τῶν τοιούτων συνέκειτο πάντοτε ἐκ κατασκόπων, λωποδυτῶν καὶ πορθμέων ὑπόπτου διαγωγῆς.

Ἡ γραῖα Κοκκινοῦ (οὕτως ὠνομάζετο) ἦτο μεσίτρια μᾶλλον ἢ κάπηλος. Πρὸς αὐτὴν ἀπετείνοντο πάντοτε οἱ εἰσερχόμενοι εἰς τὸ καπηλεῖον ἵνα ζητήσωσιν ὑπηρεσίαν τινὰ μὴ εὐκόλως κυριολεκτουμένην.

— Τὸν θέλω διὰ νὰ τῷ δώσω χρήματα, εἰπεν ὁ Μαύρος.

— Πρόκειται διὰ καμψίαν ἐργασίαν;

— Ἀκριβῶς.

— Εἰπε εἰς ἐμὲ ὅ, τι εἶναι, καὶ τῷ λέγω ἐγώ.

— Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ ἴδιος;

— Εἶναι ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ ἀρνήσῃ τοὺς συντρόφους τῆς μεθὺς τοῦ καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ συνόμιλήσῃτε.

Γηραιός.

Σιωπή! (σκέπτεται).

Οἱ ξένοι, οἱ ὄποιοι

τόσον καρδιὸν μᾶς ἔκλεισαν ἐντὸς τῆς πόλεως μας, ἰδόντες ὅτι δι' αὐτοὺς ἀδύνατον θὺν ἦτο ἡ ἀλωσίς τῆς πόλεως τῆς φουστανελλοφόρου, ἀπῆλθον, καὶ ἵνα φθάσωσιν αἰσίως εἰς τὸν τόπον τῆς ξενιτείας, ἀφησαν, εὐχὴν εἰς τὸν θεόν των, τὸν ἵππον τοῦτον. Προσοχὴ καὶ σέβας εἰς τὸ ζῶον.

Σωτηρόπουλος (θωπεύω τὴν σιγότρα τοῦ ἵππου.)

“Ω τὸν καῦμένον! “Οροιος τοῦ Πετραζά δὲν εἶνε;

[Ο Σιβιτανίδης φέρει τὸ φῶς πανταχοῦ.]

Γηραιός [πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀκροπόλει.]

Ανάψατε φανοὺς πολλοὺς, τὰ τύμπανα κροτεῖτε.

Χορεύετε, μεθύετε καὶ ὅλοι τραγουδεῖτε.

Οἱ ξένοι ἀνεγάρησαν. Ἐλευθεροὶ δὲ πάντες ἔξελθετε καὶ τοὺς ἀγροὺς τοῦ ἴδιου μου κράτους, θερίσατε, τρυγήσατε.

[Αἱ ἐπάλξεις φωτίζονται. Ἐξέρχεται ὁ Μίλησις ἡγούμενος μεγάλης ὁμάδος.]

Σωτηρόπουλος

“Ω γηραιὲ, τὸν ἵππον

καλὸν εἶνε νὰ φέρωμεν ἐντὸς τῆς πόλεως μας·

Νὰ μένῃ εἰς ἀνάμνησιν τῆς νίκης μας καὶ εἰς αἰσχος τῶν ξενοφρόνων.

Σεβετανέδης

“Ἄριστον! Ἡ πρότασις ἀρίστη.

Παπαμιχαλόπουλος [φωνάζει μαχρόθεν]

“Ω ἔφρονες τί πραττετε; Τοὺς ξένους ἀγνοεῖτε; Φοβοῦμαι τοὺς Τρικουπικούς, τὰ δῶρά των φοβοῦμαι.

— Προσκάλεσέ τον, σὲ παρακαλῶ. Εἰπέ τῳ ὅτι θὰ κερδίσῃ πολλὰ χρήματα.

— Η Κοκκινοῦ ἔκρεξε.

— Σκιάχτη! ἔλα ἐδῶ.

— Ανήρ τις φέρων ναυτικὴν ἐνδυμασίαν, ἔχων ἱρακλείους ὄμοις καὶ ὄγκῳδη κεφαλήν, ἡγέρθη ἐκ τυνος τραπέζης.

— Τί μὲ θέλεις Κοκκινοῦ; εἰπεν.

— Ο Μαύρος αὐτὸς θέλει νὰ σὲ δημιλήσῃ.

— Ο Σκιάχτης ἐπλησίασε κυττάζων ὑπόπτως τὸν Μαύρον.

— Τί θέλεις νὰ μὲ εἴπης;

— “Ας καθίσωμεν εἰς μίαν ἀκρην, ἀν ἐγαπᾶς. Φέρε μας οἶνον, γραῖα Κοκκινοῦ, εἰπεν ὁ Μαύρος.

Καὶ ἐκάθισαν παρά τινα τράπεζαν. Η Κοκκινοῦ ἔθηκεν

ἐπ' αὐτῆς φιάλην οἶνου καὶ δύο ποτήρια.

— Μ' ἔστειλεν ὁ κύριος μου νὰ σοὶ ἀναθέσω μίαν ὑπηρε-

σίαν, φίλε μου, εἰπεν ὁ Μαύρος.

— Καὶ τίς εἶναι ὁ κύριος σου;

— Εἶναι ὁ κόμης Σανοῦτος.

— Διατί τόσον εὔκολα μοὶ τὸν δημολογεῖς;

— Διότι δὲν ἐκτίθεται κατ' οὐδέν. Μόνον τῆς ἐπιτηδειότητός σου ἔχομεν ἀνάγκην, καὶ δὲν ζητοῦμεν νὰ πράξῃς ἐγκλημα.

— Οὐδ' ἐγὼ πράττω ἐγκλήματα.

— Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι οὕτως ἔχει;

— Δοιπόλη τί πρέπει νὰ κάμω;

Τὸ εἶπε κι? ὁ Βιργίλιος. Τιμαίω Νταραδέκεβε!
 Ἀγράμματοι! Ἀπαίδευτοι! Σταθῆτε. Δώσατε μοι
 παλτάν! Παλτάν, παλτάν ζητῶ νὰ θραύσω τὸ θηρίον.
 Καὶ τότε μετ' ἐκπλήξεως θὰ ἴδητε τί ἔχει
 εἰς τὴν κοιλίαν μέσα του, τί πειρασμοὺς καὶ πόσους
 διψήσολους! "Αφρον, Γηραιὲ, η φρόνησίς σου ποῦ;
 [Σύρει τὸ ξίφος καὶ πλήττει τὴν κοιλιὰν τοῦ Δουρείου.]

Στεναγμὸς [ἐκ τοῦ ἵππου]

Κατάρατος νὰ ἡσαι σὺ καὶ ὑπουργὸς ποτέ σου
 νὰ μὴ γενῆς. Όὐ γηραιὲ, ἀν θέλης πάντα νέος
 νὰ ἡσαι, εἰς τὴν πόλιν σου τὴν τρισευτυχισμένην
 εἰσάγαγέ με. "Τουργὸν θὰ μ' ἔχῃς ἀντὶ τούτου,
 δν καταρῶμαι.

[πάριες ἐκπλήσσονται. 'Ο Παπαμιχαλόπουλος ἐκ
 τοῦ θάμβους βωβαίρεται.]

Γηραιός.

"Ω θεοί, τί θαῦμα τῶν θαυμάτων!

* [ἡχούντων βιολίων ἐλληνικῶν εἰσάγεται ὁ ἵππος εἰς
 τὴν ἀκρόπολιν.]

Παπαμιχαλόπουλος [ἀρχίζων νὰ ὄμιλῇ ὀλίγον καὶ ὀλίγον].

Τιμαίω ντόνα ντάναουμ, τιμαίω νταναδέκε.

Σφέγξ.

ΑΚΟΥΣΜΑΤΑ

Περὶ τοῦ προσφορωτέρου τῇ Ἐλλάδι σωφρονιστικοῦ συστήματος. Τοῦτο ἦτο τὸ ἄξιον πάσης προσοχῆς θέμα τῆς ὅμιλίας τοῦ ὑφηγητοῦ τῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας κ. Δαμιανοῦ Βορρὲ, ἀνωγνωσθὲν τὴν προχθεσινὴν Παρασκευὴν ἐν τῷ φιλολογικῷ Συλλόγῳ Παρνασσῷ.

Ἀκροασθέντες μετὰ προσοχῆς τὸ ἀνάγνωσμα, νομίζομεν ὅτι εὐχαριστοῦμεν τοὺς ἀναγνώστας τοῦ **Μὴ χάνεσαι**, ὅπερ τόσῳ θερμῷ διεξῆλθε τοιούτου κύκλου θέματα, παρέχοντες συντομωτάτην αὐτοῦ ἀνάλυσιν.

* *

Τώρα κατὰ τὰς παραμονὰς συστηματικῆς τινος ἐργασίας πρὸς βελτίωσιν τῶν φυλακῶν μας κρίνει ἔγκαιρον νὰ ἀνοίξῃ συζήτησιν περὶ τοῦ ποίον ἐπὶ τῶν ἐν χρήσει σωφρονιστικῶν συστημάτων δύναται καταλληλότερον νὰ εἰσαχθῇ παρ' ἡμῖν συμφώνως μὲ τὰς κλιματολογικὰς ἴδιότητας τοῦ τόπου καὶ τὰς διαθέσεις καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ "Ελληνος".

Τρία εἶνε ἐν Εὐρώπῃ τὰ σωφρονιστικὰ συστήματα: τὸ σύστημα τῆς ἀπομονώσεως, σωματικὸς καὶ πνευματικὸς, τῶν καταδίκων, τὸ τῆς πνευματικῆς ἀπομονώσεως, ἥτοι τὸ τῆς κοινῆς φυλακίσεως, ἀπαγορευομένου αὐστηρότατα τοῦ ὅμιλειν πρὸς ἀλλήλους· καὶ τρίτον τὸ προοδευτικὸν σύστημα.

Τὰ δύο πρῶτα ἐρείδονται ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως, κατὰ διαφόρους τρόπους ἐπιδιωκομένης· τὸ δὲ τρίτον προηλθεν ἐκ τῆς συνενώσεως τῶν δύο ἄλλων συστημάτων.

Ἄφοῦ ἐμνημόνευσεν ὁ κ. Βορρὲς ἐπακριθῶς τὰς ἀρετὰς αἵτινες προβάλλονται ὑπὸ τῶν θιασωτῶν ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω συστημάτων, ἔφερεν εἴτα τὸν λόγον καὶ ἐπὶ τῶν μειονεκτημάτων τῆς ἀπομονώσεως. "Ἐκηρύχθη δὲ ὑπὲρ τοῦ προσδευτικοῦ ἢ Ιρλανδικοῦ καλουμένου, τοῦ πάγτων τελειοτέρου,

τοῦ καλλιεργηθέντος ὑπὸ τοῦ κατ' ἔξοχὴν πρακτικοῦ πνεύματος τῶν "Αγγλῶν, καὶ καρποφορήσαντος.

* *

Τὸ Ιρλανδικὸν σύστημα περιλαμβάνει τρία στάδια: πρῶτον, τὸ στάδιον τῆς ἀπομονώσεως· κατ' αὐτὸν ἐγκλείσται ὁ κατάδικος εἰς κελλίον, ώς ἐν τῷ πρώτῳ συστήματι, περιέχον πάντα τὰ χρειώδη ἀλλ' ἡ ἐργασία δὲν εἰναι ὑποχρεωτικὴ ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ· ἀπεναντίας ἡ μεγίστη μέριμνα καταβάλλεται περὶ τὴν θρησκευτικὴν καὶ πνευματικὴν μόρφωσιν τοῦ καταδίκου.

Δεύτερον, τὸ στάδιον τῆς κοινῆς φυλακίσεως, εἰς δι μετατίθεται ὁ κατάδικος, ἐπὶ ἐννέα μῆνας ὑποστάτης τὴν περίοδον τῆς ἀπομονώσεως, ἐὰν κατ' αὐτὸν τὸ διάστημα ἐπεδείχατο καλλίστην διαγωγὴν καὶ σημεῖα ἐπανορθώσεως. Εἰς τὸ στάδιον τοῦτο προαλείφεται διὰ τὴν ἐπὶ ὅρῳ ἀπελευθέρωσιν, τὴν δοίαν ἡ διεύθυνσις δικαιοῦται νὰ παρέχῃ εἰς τὸν κατὰ τὰ δύο τρίτα ὑποστάτητα τὴν ποινὴν του μετ' ἔξαιρέτου φρονήσεως.

Τρίτον, τὸ στάδιον τῆς δοκιμασίας, καθ' ὃ πλήρης ἐλευθερία παρέχεται τῷ καταδίκῳ νὰ ἀναπτύξῃ πᾶσαν αὐτόβουλον αὐτοῦ ἐνέργειαν ἐν ταῖς φυλακαῖς· τοῦτο εἰναι ἡ λυδία λίθος ἐκείνων, οὔτινες μέλλοντες μετ' οὐ πολὺ νὰ ἀποδοθῶσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, πρέπει νὰ δοκιμασθῶσι μήπως ἡ ἐν τῇ φυλακῇ ἔξαίρετος διαγωγὴ δὲν εἰναι ἀποτέλεσμα ἡθικῆς ἐπανορθώσεως, ἀλλὰ πονηρᾶς προμελέτης καὶ ὑποχρισίας· γίνεται δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατάδηλον τοῦτο, διδτὶ ἡ ἐνέργεια ὑστερον ἀπὸ τόσα δεσμά δὲν δύναται ἡ νὰ ἐπιδειξῇ τὰς φυσικὰς αὐτῆς ὄρμας.

* *

Τοῦ ἀνωτέρου Ιρλανδικοῦ ἢ προοδευτικοῦ συστήματος τὴν εἰσαγωγὴν προτείνει καὶ ἐν Ἐλλάδι, ἀλλὰ μετά τινων τροποποιήσεων, τῶν δόπιων αἱ κυρώτεραι εἶναι αἱ ἔξης:

Νὰ ἐλαττωθῇ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἀπομονώσεως ἀπὸ ἐννεαμήνου εἰς πεντάμηνον, διότι, λέγει, εἶναι ἀφόρητον ὑπὸ τὸν φιλόροδον καὶ γελῶντα οὐρανὸν τῆς Ἐλλάδος διαπλάττοντα τόσον εύθυμον καὶ ζωηρὸν καὶ ἀνυπόμονον τὸν χαρακτῆρα, καὶ εἶναι κίνδυνος, ἀντὶ νὰ ἀποδίδωμεν τιθασευθέντας πολίτας εἰς τὴν κοινωνίαν, νὰ παρασκευάζωμεν ὑποψηφίους διὰ τὸ μετ' ὀλίγον ἀνεγερθησόμενον κατάστημα τοῦ Δρομοκαΐτου.

Νὰ ἐνασχολῶνται οἱ κατάδικοι εἰς γεοπωνικὰς καὶ γεωργικὰς πρὸ πάντων ἐργασίας, διότι αἱ γεωργικαὶ τάξεις παρέχουσι τοὺς πλείστους ἐξ αὐτῶν, οὕτω δὲ καταστῶσιν αἱ φυλακαί μας καὶ φυτώρια πάστης περαιτέρω γεωργικῆς ἀναπτύξεως.

* *

Τὰ ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Βορρὲς μᾶς ἔρεσεν. "Ἐκτὸς τῆς ἐπικαιρότητος καὶ τοῦ διαφέροντος τὸ δόπιον διεγέρει ἡ οὐσία αὐτοῦ, ἥτοι συντεταγμένον ἐν γλώσσῃ ὅμαλῃ καὶ ἡδέως ἀκουομένη, προέβανεν ἐπιμελῶς ἐκτυλισθόμενον, καὶ ἥτοι ἀχριθές ὅστε νὰ μὴ ἀφίνη δυσεξήγητον ἀπορίαν ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀκροατοῦ. "Ἐπιτυχῶς ἀνέπτυξεν ἰδίως τὰ μειονεκτήματα τοῦ ἀπομονωτικοῦ συστήματος καθ' ἄ, ἀφοῦ σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι ἡ ἐκφόβισις καὶ ἡ ἐξέγερσις τῆς συνειδήσεως, εἰς μὲν τὸν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μετανοήσαντα μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος εἶναι ἀνωφελές τοῦτο, εἰς δὲ τὸν ἐμμένοντα, προσβαλλομένης τῆς ὑπεροψίας του, διεγέρει τοὺς σκοτεινοτέρους λογισμοὺς καὶ τὰ βδελυρώτερα ἐλαττώματα.

* *